

Innspill til strategi: Sivilsamfunnets rolle i integreringsarbeid

Kulturvernforbundet takker for denne muligheten til å gi innspill til regjeringens strategi for inkludering og integrering. Vi representerer 29 frivillige medlemsorganisasjoner som jobber for å bevare og istandsette små og store kulturminner og videreformidle historie, tradisjoner og håndverk.

I 2018 var Kulturvernforbundet og våre medlemsorganisasjoner svært sentrale i markeringen av det europeiske kulturarvåret. Tema for året var «typisk norsk – ikke bare norsk?» hvor vi satte fokus på opphavet til den norske kulturarven. Vår historie og tradisjoner har alltid blitt påvirket utenfra og det vi anser som «typisk norsk» i dag er et sammensurium av importerte tradisjoner og impulser utenfra. Det er for eksempel ingenting i risgrøt eller fredagstaco som har oppstått i Norge, men vi har tatt til oss tradisjonene og gjort de til våre egne. De er blitt «typisk norske» tradisjoner. Slike eksempler finner vi i alle aspekter av kulturarven vår. Vi henter impulser utenfra og skaper våre egne tradisjoner i møte med andre mennesker og kulturer. Dette perspektivet er viktig å ha med seg når man skal jobbe med kulturvern og ivaretagelse av kulturarven.

Et annet viktig aspekt er at mange av de som flytter til Norge fra andre land og verdenshjørner har med seg kunnskap, tradisjoner og erfaringer som er dyrebare og ettertraktet i kulturvernarbeidet. Forbundet Kysten er en kulturvernorganisasjon som har jobbet med inkludering gjennom prosjektet «velkommen om bord». Her har innvandrere og flyktninger blitt invitert om bord i tradisjonsbåter og blitt bedre kjent med den norske kystkulturen. Mange av deltagerne har med seg sin egen spesialkunnskap om alt fra fising til båtbygging, slik at disse prosjektene har utviklet seg til å styrke kunnskapen og kompetansen i kystlagene. Dette er samfunnsnyttige prosjekter. Slike inkluderingsprosjekt er derfor en viktig ressurs og fører til verdiskapning og kunnskapsheving som kommer hele samfunnet til gode.

«Det er ikke stor forskjell på treskjæring i Norge og Afrika» sier Joseph Mukambilwa Nyangi fra Uganda som jobber med tradisjonsbåtbygging i Risør trebåtbyggeri (Aust Agder Blad 02.2.2021).

Mange av kulturvernorganisasjonene har engasjerte frivillige med bakgrunn og kompetanse fra spesifikke yrkesretninger. Det gjelder spesielt de som engasjerer seg for de såkalte bevegelige kulturminnene. I rutebilhistorisk forening er for eksempel mange av medlemmene (tidligere) bussjåfører, i Norsk jernbaneklubb har mange av medlemmene jobbet/jobber med tog, lokomotiv og spor, mens det er mange flyteknikere som engasjerer seg i Landsforeningen for luftfartøyvern. Den spesifikke tekniske og historiske kunnskapen om disse kulturminnene vil man også finne hos mennesker med lignende yrkesbakgrunn fra andre land. Inkludering og integrering handler derfor også om å dele kunnskap, kompetanse og sammenfallende interesser. Det skaper glede, nysgjerrighet, trivsel og vennskap. Spesielt blant voksne og eldre er dette gode arenaer for inkludering. I tillegg har frivillig kulturvernarbeid en god folkehelsegevinst, både fysisk og psykisk.

Utfordringene til organisasjonene og kulturvernmiljøene er å fange opp og rekruttere godt nok. Mange av organisasjonene og lagene har små ressurser til utvikling og rekruttering, men gjør likevel så godt de kan. Vi ser at de organisasjonene med gode økonomiske rammer også er de som får til mest på dette feltet. Det er en klar sammenheng mellom økonomiske ressurser og gode inkluderings- og integreringsresultater i de frivillige kulturvernorganisasjonene.

Vi mener de frivillige kulturvernorganisasjonene og deres lokale lag har de aller beste forutsetninger for å lykkes i slike inkluderingsprosjekt. Når husflidslaget i Vågå inviterer innvandrerkvinner til håndverkskurs gjennom prosjektet «Ull på norsk», så er det praktiske innholdet ikke nødvendigvis

det viktigste på disse møteplassene. Det er viktige arenaer for å inkludere tilflyttere i lokalmiljøet, å dyrke samme interesser, lære av hverandre og å knytte verdifulle vennskapsbånd.

Når kunnskap og interesser deles på denne måten så viskes også forestillingen om «dem» og «oss» vekk, og vi blir stående igjen med et sterkere, varmere og mer sammensveiset «oss».

Mvh

Toril Skjetne

Generalsekretær i Kulturvernforbundet